

Regionale Klachtencommissie Wvggz Friesland BESLISSING

Klaagschriftnummer: KC 2021-14

Inzake

Klager, ten tijde van de klacht opgenomen met een crisismachtiging in de HIC-kliniek van GGZ Friesland, bijgestaan door de pvp;
tegen
psychiater verweerder 1 en psychiater verweerder 2, beiden werkzaam in dienst van GGZ Friesland

A. De klachten

1. Klager verzet zich tegen zijn verplichte opname (verweerder 1) en
2. tegen de beslissing om hem verplichte medicatie te geven in de vorm van clozapine (verweerder 2).

Deze klachten vallen onder de werking van de klachtregeling zoals opgenomen in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

B. De gevolgde procedure

1. Op 15 juni 2021 heeft de klachtencommissie (hierna: de commissie) een klaagschrift (tevens schorsingsverzoek) van klager ontvangen. Verder vraagt klager om toekenning van schadevergoeding.
2. De fungerende voorzitter van de commissie heeft de beslissing over verplichte medicatie geschorst bij gemotiveerde beslissing van 16 juni 2021.
3. De pvp heeft een schriftelijke toelichting op de klacht en op het verzoek tot schadevergoeding ingediend.
4. Klager heeft de commissie toestemming gegeven om zijn dossier in te zien.
5. De commissie heeft de klachten behandeld tijdens een digitale hoorzitting op 28 juni 2021. Klager is verschenen in persoon, bijgestaan door de pvp. Verweerder 2 is verschenen in persoon.
6. Ter zitting hebben partijen hun standpunten nader toegelicht. Van de hoorzitting is een verslag gemaakt dat wordt meegezonden.

C. De feiten

1. De commissie gaat uit van de volgende feiten.
2. Klager is een 45-jarige man. Hij is sinds 2007 bekend bij de GGZ, zowel ambulante als klinische. Aanvankelijk met een bipolaire stemmingsstoornis, later een schizo-affectieve stoornis, bipolaire type. Periodiek is sprake geweest van alcohol- en cannabismisbruik. In 2016 heeft klager, toen hij psychotisch was en onder invloed van alcohol, een man mishandeld. In 2018 en 2019 heeft klager twee maal de ramen ingegooid bij de overbuurvrouw. In 2019 is klager opgenomen met een inbewaringstelling, nadat hij onder invloed van een psychose een elektrische kabel had doorgezaagd.
3. Op 6 mei 2021 is klager met een crisismaatregel opgenomen in de HIC-kliniek. Hieraan voorafgaand was klager al enkele weken psychotisch aan het ontregelen na het op eigen houtje staken van de inname van clozapine, waarschijnlijk in maart 2021. Klager heeft zijn moeder recent met de dood bedreigd, zorgde voor overlast in de buurt door hardop

te schreeuwen voor zijn woning en klager heeft getracht om met een decoupeerzaag de hoofdkabel (380 V) door te zagen. De onafhankelijke psychiater rapporteert psychische decompensatie na staken antipsychotica bij betrokkene bekend met schizofrenie.

4. Verweerder 1 heeft op 6 mei 2021 verschillende vormen van verplichte zorg op klager van toepassing verklaard, waaronder het opnemen in een gesloten kliniek en het toedienen van antipsychotica. Uit het dossier blijkt dat klager is ingesteld op een depot cisordinol.
5. Bij beschikking van 10 mei 2021 heeft de rechtbank Noord-Nederland, afdeling privaatrecht, locatie Leeuwarden (hierna: de rechtbank), een machtiging tot het voortzetten van de crisismaatregel gegeven. Deze machtiging heeft gegolden tot en met 31 mei 2021. De geldigheidsduur hiervan is verlengd op grond van art. 7:10 onder a Wvggz.
6. Op 8 juni 2021 heeft verweerder 2 met klager besproken dat hij de medicatie wijzigt naar clozapine. Klager heeft zich daartegen verzet. In het dossier is vermeld dat verweerder 2 klager als voldoende oordeelsbekwaam beschouwt.
7. Bij beschikking van 14 juni 2021 heeft de rechtbank een machtiging tot het verlenen van verplichte zorg gegeven. Deze zorgmachtiging geldt tot en met 14 december 2021 en heeft onder meer betrekking op insluiten, beperking van de bewegingsvrijheid en toediening van medicatie.
8. Na de schorsing van de beslissing over de medicatie heeft klager de inname van clozapine op vrijwillige basis voortgezet.

D. Overwegingen van de commissie

1. In de Wvggz geldt verplichte zorg als uiterste middel indien er geen mogelijkheden voor vrijwillige zorg meer zijn (art. 2:1 leden 1 en 2 Wvggz). De wensen en voorkeuren van betrokkene ten aanzien van de verplichte zorg worden gehonoreerd, tenzij
(a) betrokkene niet tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake in staat is, of
(b) acuut levensgevaar voor betrokkene dreigt, dan wel er in de wet genoemde aanzienlijke risico's voor andere personen of goederen bestaan (art. 2:1 lid 6 Wvggz).
2. Op grond van art. 8:9 lid 1 Wvggz neemt de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing over het verlenen van verplichte zorg. De beslissing wordt op schrift gesteld en van een motivering voorzien (lid 2), waarna de geneesheer-directeur (GD) een afschrift van de beslissing verstrekt aan de betrokkene (lid 3). Indien verplichte zorg, anders dan opname in een accommodatie, op grond van een crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging wordt toegepast, legt de zorgverantwoordelijke in het dossier vast of (a) , betrokkene tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake in staat is, en (b) of acuut levensgevaar dreigt voor betrokkene, en of aanzienlijke risico's voor andere personen of goederen bestaan (art. 8:9 lid 4 Wvggz).
3. Volgens klager is er geen sprake van ernstig nadeel dat zijn gedwongen opname rechtvaardigt. Klager vindt verder dat clozapine niet past bij zijn diagnose. Bovendien is hij bevreesd voor de bijwerkingen, in zijn geval peesverdikking en lichte haaruitval. Klager wil zo snel mogelijk naar huis met een depot cisordinol. En als het echt moet, wil klager wel clozapine in depot als dat nodig is om met ontslag te kunnen gaan. Door de opname en de gedwongen medicatie heeft klager schade geleden, die hij vergoed wil krijgen.
4. Verweerder 2 heeft aangevoerd dat klager voorafgaand aan zijn huidige opname maar een korte periode clozapine heeft gebruikt. Wel had de clozapine het meeste effect. Het cisordinoldepot had tijdens de opname geen therapeutisch effect en dat valt ook niet te verwachten. Verweerder 2 denkt dat een terugkeer van klager naar zijn eigen woning zonder clozapine niet haalbaar is.

5. De commissie overweegt als volgt. Anders dan klager meent, voldoet de beslissing om hem gedwongen op te nemen aan alle eisen die de wet daaraan stelt. Kortheidshalve verwijst de commissie naar de "Beslissing verlenen verplichte zorg" van 6 mei 2021 van verweerder 1 (zie C4). Klager is dan ook terecht opgenomen, zodat zijn klacht in zoverre ongegrond is.
6. In de "Beslissing verlenen verplichte zorg" van 6 mei 2021 heeft verweerder 1 over gedwongen medicatie niets concreet opgenomen. Vermeld wordt dat psychofarmaca noodzakelijk zijn om de psychose te behandelen en het ernstig nadeel weg te nemen, maar de naam van het middel, dosering, frequentie en wijze van toediening zijn niet vermeld. Bovendien is de "Beslissing verlenen verplichte zorg" van 6 mei 2021 door verweerder 1 genomen ter uitvoering van de crisismaatregel. Ten tijde van de bestreden beslissing van verweerder 2 van 8 juni 2021 was de machtiging tot het voortzetten van de crisismaatregel (C5) nog van kracht en was de zorgmachtiging (C7) in procedure.
7. De commissie ziet de beslissing van verweerder 2 van 8 juni 2021 over de wijziging van de medicatie naar clozapine daarom als een beslissing in de zin van art. 8:9 lid 1 Wvggz. Die beslissing kan de toets der kritiek echter niet doorstaan. Weliswaar zijn de redenen voor deze beslissing goeddeels in het dossier terug te vinden, maar er is niet voldaan aan alle vereisten van de wet (D2). De beslissing is niet op schrift gesteld en van een duidelijke motivering voorzien (inclusief een beschrijving van de actuele gezondheidstoestand van klager), noch heeft de geneesheer-directeur (GD) een afschrift van de beslissing verstrekt aan de betrokkene.
8. Ook indien de beslissing van verweerder 2 van 8 juni 2021 zou moeten worden beschouwd als de toepassing van verplichte zorg als bedoeld in art. 8:9 lid 4 Wvggz, is niet voldaan aan alle wettelijke vereisten (D2). In het dossier is namelijk niet vastgelegd of acuut levensgevaar dreigt voor betrokkene, dan wel of aanzienlijke risico's voor andere personen of goederen bestaan. En zo ja: waarom de beslissing om klager verplicht op clozapine in te stellen voldoet aan de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid (vgl. Hoge Raad 18 december 2020, ECLI:NL:HR:2020:2096).
9. De klacht tegen de beslissing van verweerder 2 van 8 juni 2021 om klager gedwongen medicatie in de vorm van clozapine voor te schrijven, is dan ook gegrond. De beslissing zal worden vernietigd.
10. Gelet hierop is het nodig om de Raad van Bestuur te horen over het verzoek om schadevergoeding. Hiertoe zal een termijn van twee weken worden gegeven. Na ontvangst van de reactie van de Raad van Bestuur zal de commissie hetzij binnen twee weken een schriftelijke beslissing geven op het verzoek tot schadevergoeding, dan wel – indien de commissie dat nodig acht – een nadere hoorzitting uitschrijven. In afwachting van één en ander zal iedere verdere beslissing worden aangehouden.

Beslissing¹

De commissie:

- verklaart de klacht tegen de bestreden beslissing van verweerder 2 van 8 juni 2021 over de gedwongen medicatie in de vorm van clozapine gegrond en vernietigt deze beslissing;
- verklaart de klachten voor het overige ongegrond;
- verzoekt de Raad van Bestuur om binnen veertien dagen na dagtekening van deze beslissing te reageren op klagers verzoek om schadevergoeding;
- houdt iedere verdere beslissing aan.

¹ Op grond van artikel 10:7 Wvggz kunnen partijen binnen zes weken in beroep gaan tegen de beslissing van de klachtencommissie door indiening van een verzoekschrift bij de rechtbank.

Gegeven op 13 juli 2021 te Leeuwarden door de heer mr. F.P. Dillingh als voorzitter, de heer drs. H.P. Wisman en de heer drs. J.T. Pietersma als leden, bijgestaan door mevrouw T.E. Miedema-de Haan als ambtelijk secretaris die deze beslissing heeft verzonden op 13 juli 2021.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'F.P. Dillingh', written in a cursive style with a long horizontal stroke extending to the right.

mr. F.P. Dillingh,
voorzitter.